

* نوچه‌بین زانستی * نوچه‌بین زانستی * نوچه‌بین زانستی * نوچه‌بین زانستی * نوچه‌بین زانستی

به‌رهه‌فکرنا: د. ناشتی عبدالله‌کیم

**ب ناسالفه‌چون نابیته ریگری
کریارا سیکی!!!**

د قه‌کولینکه‌ک نوئی دا کو هاتیه کرن ل سه‌ر(۳۵۰۰) که‌سان دژیی ۵۷- ۸۵ سالیی دا خویبا بو کو ژیی مروفی نابیته ئاسته‌نگ ل به‌رامبه‌ر وی و خوشی برن ب کریارا سیکی! .
وی قه‌کولینی دیار کر کو تی‌کچونا ساخله‌میا له‌شی مروفی یان نه‌بونا هه‌قال و هوگره‌کی نه‌گه‌را سه‌ره‌کی یه یا لاوزبون و نه‌مانا کریارا سیکی، نه‌کو نه‌مانا حه‌ز و فیانی.
د قه‌کولینا نافرایی دا به‌رسفا کریارا سیکی (ئهری) بو ب فی ره‌نگی:

- ۱- ۷۴٪ ژ وان که‌سیت ژیی وان دناقه‌ه‌را ۵۷-۶۴ سالان دا.
  - ۲- ۵۳٪ ژ وان که‌سیت ژیی وان دناقه‌ه‌را ۶۴-۷۵ سالان دا.
  - ۳- ۲۶٪ ژ وان که‌سیت ژیی وان دناقه‌ه‌را ۷۵-۸۵ سالان دا.
- ئو که‌سیت گوتی کو کاری وان یی سیکی یی به‌رده‌وامه ۲-۳ جارن د مه‌می دا وی کاری دکهن! .
زانا ب سه‌ر چنه‌یا گه‌ردوونی هه‌لدبن

زاناییت گه‌ردوونی ب سه‌ر پارچه‌کا فالالا ژ گه‌ردوونی هه‌لبون ب

بیافه‌کی نیزیك ژ ملیار سالیی رونا‌هیی(هه‌ر ساله‌کا رونا‌هیی نیزیکی ۹,۰۵ ملیون ملیون کیلومترا یه). ئه‌و پارچه یا فالالا یه ژ هه‌ر که‌رسته‌کی، وه‌ك ستیر و ئه‌ختر و که‌رستی تاری (کو ناهیته دیتن ب باشترین تلسکوپ ل جیهانی). پروفیسوره‌کی سالوخه‌تیت وی پنیی دیار کرن و گوت:هه‌که مروفی بشیت ب له‌زا رونا‌هیی(۳۰۰,۰۰۰/کم/چرکه) وی پنیی ب شه‌قینیت دیی پیشتی ب هزار ملیون(ملیار) سالا بیت هه‌تا کو ژ سه‌ره‌کی بجیته سه‌ری دی!!! ئه‌و پنی یا ژ ئه‌ردی مه‌ دویره ۶-۱۰ سالیی رونا‌هیی.

کرشی ده‌ست دگه‌ل نه‌ساختی دلی هه‌یه

کومه‌کا زانایا ژ زانکویا(تکساس) یا ئه‌میریکی دکراند کو په‌حنبونا که‌مه‌ری(کرش) هه‌رچه‌ند ب قه‌باره‌یه‌کی کیم ژی بیت ده‌ست دگه‌ل مه‌ترسیا نه‌ساختی دلی هه‌یه. وی تیمی زانایا دیت کو فره‌هیا نافته‌نگا مروفی زینا وی پتره بو دلی ژ زیده‌هیا سه‌نگا له‌شی یا ته‌قایی وی قه‌کولینی کو(۲۷۴۴) که‌سا پشکداری تیدا کری ئاشکرا کر ده‌می فره‌هیا نافته‌نگی دگه‌هیته (۸۱) سم ل که‌سیت می و (۹۴) سم ل که‌سیت نیر مه‌ترسی ل سه‌ر دلی وان زیده‌هیا دبیت.زیده‌هیا په‌حنبا که‌مه‌ری ب چه‌ند سه‌نتیمتره‌کیت کیم ژی به‌سه کو مروفی توشی نه‌ساختی دلی ببیت خو هه‌که سه‌نگا له‌شی یا ته‌قایی یا ئاسایی بیت!!!.چنکو ئه‌و روینیی ل که‌مه‌ری کوم دبن ب زه‌قه‌رتن و پتر که‌رسته‌یا قه‌دریژن کو ره‌یت خوینی ل له‌شی ته‌نگ بکه‌ن ژ وان روینیی ل لاقون و رانا خر دبن.

مه‌ترسیا کومبونا روینا ل که‌مه‌ری ده‌یته کیمکرن یان نه‌هیلان ب رژدبونا مروفی ل سه‌ر خوارنه‌کا ریک و پیک و ب زیده‌کرنا لقینیت له‌شی.

سه‌ر که‌فتنه‌کا مه‌زن: گوهرینا خوینا کیشای ژ جوړه‌کی بو ئیکی!!!

هنده‌ک زاناییت دانیمارکی ب سه‌ر ریکه‌کی هه‌لبون بو گوهرینا خوینی (پشتی ژ له‌شی ده‌یته کیشان) ژ جوړه‌کی بو ئیکی.ئه‌ق کاردانه دی شورده‌شه‌کا مه‌زن په‌یدا که‌ت دوری نوژداریی دا کو دئه‌نجامدا دی ئه‌مباریت خوینا پیدفی ژبو رزگارکرنا ژینا گه‌له‌ک مروفا ده‌وله‌مند که‌ت.وان زانایا راگه‌هاند کو ئه‌و شیان خوینیی ژ جوړی A و B و AB ب گوهرن بو جوړی O کو جوړی خوینا مه‌ردایه و هه‌می مروفی دشین وی خوینی ژ بیشکه‌ره‌کی وه‌رگرن.بو زانین مروفی جوړی خوینا خو ژ جینیت ده‌یابا وه‌ردگریت کو ل سالا ۱۹۰۰ئ هاتینه پارفه‌کرن بو O,AB,B,A.

زاناییت نه‌میریکی په‌کتریا‌یه‌کا چه‌مه‌دگری ژیی وی ۸ ملیون سال ب زه‌شهر دینخن

کومه‌کا زانایان ل ئه‌میریکا شیان په‌کتریا‌یه‌کی کو دیروکا وی دزقریته به‌ری ۸ ملیون سالان فه‌ژینن و ب زه‌شهر بیخن پشتی کو ژبن که‌فنا‌رتین ته‌خه‌ییته چه‌مه‌دی ل سه‌ر رویی ئه‌ردی ده‌رئینان.نه‌و ئه‌و زانا یی وی جوړی به‌کتریا زیده‌هیا دکهن ل تاقیگه‌هیت خو داکو قه‌کولینیی تیر و ته‌سه‌ل ل سه‌ر بکه‌ن.
زانایه‌کی ژ وان ئاشکرا کر کو ئه‌و په‌کتریا که‌فنا‌ر یا گروچه‌ره و شیایه بمینیت ساخ دنا‌ف چه‌مه‌دی دا ب درژییا فان هه‌می سالان!!! .